

TAHSİN YÜCEL

MUTFAK

ÇIKMAZI

ROMAN

8. BASKI

♥ can
modern

TAHSİN YÜCEL
MUTFAK
ÇIKMAZI

Can Modern

Mutfak Çıkmazı, Tahsin Yücel

© 2005, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2005

8. basım: Haziran 2023, İstanbul

Bu kitabın 8. baskısı 1000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Mustafa Çevikdoğan

Editör: Faruk Duman

Dizi tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak illüstrasyonu: Bilal Sarıteke

Baskı ve cilt: Özkaracan Matbaacılık ve Ciltçilik San. ve Tic. Ltd. Şti.

Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 Bağcılar / İstanbul

Sertifika No: 45469

ISBN 978-975-07-4525-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

TAHSİN YÜCEL
MUTFAK
ÇIKMAZI

ROMAN

♥can

Tahsin Yücel'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Aykırı Öyküler, 1989

Haney Yaşamalı, 1991

Peygamberin Son Beş Günü, 1992

Bıyık Söylencesi, 1995

Vatandaş, 1996

Ben ve Öteki, 1998

Komşular, 1999

Yalan, 2002

Kumru ile Kumru, 2005

Yapısalcılık, 2005

Yazın, Gene Yazın, 2005

Göstergeler, 2006

Gökdelen, 2006

Dil Devrimi ve Sonuçları, 2007

Golyan Devrimi, 2008

Yazın ve Yaşam, 2008

Sonuncu, 2010

Gün Ne Günü?, 2010

Kimim Ben?, 2011

Kendine Doğru Yolculuk, 2012

TAHSİN YÜCEL, 1933'te Elbistan'da doğdu. Galatasaray Lisesi'ni ve İÜ Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi (1960). Varlık Yayınları'nda çevirmenlik ve yazışları müdürlüğü yaptı. Öykü derlemeleri, romanları, bilimsel araştırmaları ve kuramsal yazılarının yanı sıra, Balzac, Flaubert, Daudet, Gide, Simenon, France, Proust, Camus, Sartre, Malraux ve Duras gibi önemli Fransız yazarların yapıtlarını dilimize kazandıran Yücel, 1984'te Azra Erhat Çeviri Üstün Hizmet Ödülü'ne, 1997'de Fransız hükümeti Palmes Académiques Nişanı'na değer görüldü. 22 Ocak 2016'da öldü.

Sunuş yerine

Bir zamanlar coşkuyla yazdığınız, son noktasını koyarken de tam tasarladığınız gibi olduğundan kuşku duymadığınız bir kitabı, diyelim ki bir romanı, uzun yıllardan sonra yeniden açıp da kendinize uzak, hatta nerdeyse yabancı bulursanız, bu izlenimi neyle açıklarsınız? O sırada içinde bulunduğunuz tinsel durumla mı? Geçen zaman içinde kendinizi sürekli geliştirerek daha usta, daha başarılı bir yazar konumuna ulaşmış olmanızla mı? Yazın ve gerçeklik anlayışınızda kökten bir değişimle mi? Geçen zaman içinde dünyada ve ülkenizde yazın anlayışının geçirdiği evrimle mi?

Bana kalırsa, tüm bunların belli bir payı olabilir sözünü ettiğimiz izlenimde. Ama hepsi de görel kalmaya yargılıdır, bir başka deyişle, hiçbiri tüm durumlar için ve yüzde yüz oranında geçerli olacak ölçüde genel değildir. Örneğin zaman içinde birçok yazar şu ya da bu biçimde ilerler, kimilerinin çiraklık ve ustalık dönemlerinden bile söz edilebilir. *İnsancıklar*, 1846'da yayınlanınca, Dostoyevski'yi Rusya'nın en ünlü ve en değerli yazarlarından biri durumuna getirir. İster bir ilk roman olarak değerlendirilsin, ister salt roman olarak, başarılı bir yapıt olduğu da kuşku götürmez. Gene de 1846'nın *İnsancıklar*'ını 1868'in *Budala*'sı ya da 1880'in *Karamazov Kardeşler*'iyle aynı kefeye koymak hiç kimsenin usundan geçmez. Şu var ki Rimbaud o benzersiz başyapıtlarını on altısıyla yirmisi arasında yaratır, sonra da bir daha eline almamak üzere bırakır kalemını. Onun kuraldışı bir yaratıcı, evrende bir benzeri daha görülmemiş bir kuyruklu yıldız olduğunu düşünsek bile, her

yazar için ilk yapıtların en cılız, son yapıtların en olgun yapıtlar olduğunu kim ileri sürebilir? Hiç kimse. Üstelik, bunun tam tersini doğrulayacak örneklerden de söz edilebilir: bakarsınız, bir genç yazar kusursuz bir yapıtla başlar, yaşlandıkça birbirinden kötü yapıtlar verir. Kimi yazarlarda sürekli gelişme ya da gerilemeden çok, iniş-çıkışlar görülür. Kimi yazarlarsa, ilk çıkışlarındaki düzeylerini hep korurlar: Orhan Kemal yayınlanan ilk öyküleriyle usta bir yazar olarak çıkar karşımıza, yazarlık yaşamı boyunca da düzeyini korur.

Ne olursa olsun, ilk benimsediğimiz yaklaşımın en doğru yaklaşım olduğuna inanmamışsak, belirli bir öğretiye bağnazca bağlanmamışsak, yalnızca bilmek için bile olsa, başka yapıtlara, başka anlayışlara kapımızı sımsıkı kapatmamışsak, her alanda olduğu gibi yazın alanında da geliştiririz kendimizi. Yaklaşımını benimseyelim benimsemeyelim, yapıtını beğenelim beğenmeyelim, Balzac'ı okumadan önceki romancı kişiliğimizle Balzac'ı okuduktan sonraki romancı kişiliğimiz arasında küçük de olsa bir ayırım vardır ister istemez. Kısacası, okuduklarımız sürekli bir şeyler kazandırır bize. Ama yazdıklarımız da öyle. *Cinler'in İnsancıklar'dan* çok daha zengin, çok daha derin olduğu tartışma götürmez, ama Dostoyevski'nin yazarlık deneyiminin başlangıç noktasında yer alan *İnsancıklar'a* bir şeyler borçlu olduğu da tartışma götürmez.

Böyle bir borcun varlığını kesinlemekse, bir yazarın değişik yapıtları arasında belirli bir bağıntının varlığını kesinlemek anlamına gelir. Bu bağıntı tek yönlü bir bağıntı da değildir. Yazar, her yeni yapıtında, dilden, anlatımdan, kurgudan izleksel ve düşünsel dağarcığa varıncaya kadar her şeyini yenileyebilir; bir başka deyişle, her yeni yapıtını önceki yapıtlarının yadsınması biçiminde sunabilir. Gene de, yazarın karşılaştırma istemi ve yapıtların karşılaştırma biçimleri bile bir yakınlık, daha da iyisi, bir kardeşlik yaratacaktır aralarında. Ne de olsa aynı beynin, aynı yüreğin ürünleri söz konusudur. Bu nedenle, yazın tarihçileri bir yazarı gereğince tanımanın yolunun, yayınlanmamış, hatta bitirilmemiş olanları da içinde olmak üzere, onun tüm yapıtlarını tanımaktan geçtiğini düşünürler.

Paul Valéry, *Eupalinos'unda*, artık dünyamızdan göçüp tinler evrenine gelmiş Sokrates'e, "Dünyaya gelen çocuk sayılmaz bir kalabalıktır, yaşam erkenden tek bir bireye, ortaya

çıkan ve ölen kişiye indirger onu. Benimle bir sürü Sokrates doğdu, sonra, yavaş yavaş, yargıçlara ve baldıran zehrine borçlu olduğumuz Sokrates bunlardan ayrıldı,” dedirtir; “Peki, tüm ötekiler ne oldu?” sorusuna da “Birer düşün olarak kaldılar. Var olmak istediler, ama geri çevrildiler. İçimde saklıyordum onları, kuşklarım ve çelişkilerim olarak!” yanıtını verdirtir. Bu gözlem doğru bir gözlemse, birer “düşün”, birer “filiz” olarak içimizde kalan gücül kişiliklerin, aynı benlikte yer aldıklarına göre, ister istemez bir ortak yanları bulunması gerektiğini, bunun sonucu olarak da gerçekleşme olanağını bulamamış olan mimar, ozan, yargıç ya da terzi Sokrates’in filozof Sokrates’ten çok da uzak olmaması, onunla yüzde yüz karşıtlaşmaması, tam tersine, aynı kişiliğin değişik yönleri ya da yüzleri olması gerektiğini söyleyebiliriz.

Yapıtlarımız da bizim değişik yönlerimiz, değişik yüzlerimiz değil midir?

T.Y.

I

Ne yapsalar, ne deseler şaşılmaz. Çok büyük bir yitik yitikleri. Yitik bile değil belki, bir yıkım, bir toplu ölüm, belki daha da beteri. Evlerine bir dakika girip çıkmak yeter bunu anlamak için, kapının önünden geçmek de yeter. Çökmüş yüzlerini gördüm, bükülmüş bellerini gördüm, ezik seslerini duydum, deliye döndüm. Ölü evleri hiç böyle olmazdı bizim oralarda, hem de hepsi birbirine benzerdi. Ak başörtülü kadınlar kilimlere bağdaş kurup otururlardı. Elleri kucaklarında, gözleri yerde olurdu. Gözlerinden ince ince gözyaşları dökülürdü, sessiz sessiz ağlardı durmadan. Kapıdan usulca bir kadın girerdi, yol verirlerdi. Ölünün en yakın akrabasına doğru giderdi. Yer açarlardı. Yanına otururdu. İki kadın, korkar gibi, ezilir gibi, birbirlerine bakarlardı. Yeni gelen derin derin içini çekerdi. “Bacım...” diye kekeleyip yutkunurdu. “Karayazılı bacım... Başın sağ olsun, karayazılım,” derdi. Bütün kadınlar titrerdi, ev titrerdi. “Başım kesilsin!..” Ölünün anası, bacısı ya da karısı söylerdi bu sözü. Bu söz bir söylendi mi kalabalık dalgalanıp uğuldardı. Gözyaşları hızlanır, çığlıklar, iniltiler duyulurdu, hüngür hüngür ağlardı kadınlar. Sonra kopuk kopuk sözler saçılırdı odaya. Kimi “Garip anam!” derdi ağlayanların, kimi “Ciğer köşem!” derdi, kimi “Yiğidim!”, kimi “Gelin bacım!” derdi. Herkes

kendi ölüsüne ağlardı, herkes kendine ağlardı. Yıllanmış yaralar yeniden kanardı yüreklerde, herkes kendi yitiğini düşünürdü, kendi ölümünü görürdü, unutuverirdi yeni öleni. Her zaman böyle olurdu. Ama orada, o büyük, o eski, o kerpiç evde, herkes yalnız bir yitiğe ağlıyor, herkes “İlyas!” diye inliyordu. Kocamış kadınlar, gelinler, kızlar “Güzel İlyas, yiğit İlyas, bir İlyas, büyüğümüz, baştacımız, bir İlyas!” diyorlardı. Gözleri kıpkırmızıydı, gözkapakları şişmişti. Beli iki büklüm olmuş bir yaşlı kadın hepsinden daha çok çırpınıyordu, yerden yere vuruyordu kendini, ikide bir kendinden geçiyordu. Yüzüne sular döküyorlardı, bezler yakıp koklatıyorlardı. Ayılır ayılmaz “İlyas’ım!” diyordu. “Biriciğim, ciğer köşem, gün görmemiş İlyas’ım!” diyordu. Duvarlara vuruyordu dertli başını. Çok geçmeden gene devriliyordu...

Bir başka odada erkekler vardı.

Odanın kapısı sürgülenmişti. Kimselere açılmıyordu. Öyle ya, erkekler ağlamazlardı o yerlerde, o yerlerde erkeklerin ağlaması ayıptı. Onlarsa kadınlar gibi ağlıyorlardı. Daha korkunç, daha derin ağlıyorlardı, bunun için kapalıydı kapıları. Başka ölü evlerinde erkekler kederle savaşırlardı. Ölünün karanlık gölgesini silmek isterlerdi gözlerinden. Bir susarlar, bir konuşurlar, konudan konuya geçerlerdi. Toprağın üstünde kalırdı sözleri, bağdan, bahçeden, işlerden, büyüyen çocuklardan söz ederlerdi. Çocuklardan söz edilirken gülümseyenler olurdu. Ama onlar ağlıyorlardı. “İlyas” diyor, başka bir şey demiyorlardı. “Biz ne güne duruyorduk, İlyas?” diyorlardı. “Allahım, güzel Allahım, biz ne güne duruyorduk?..” Göğüslere yumruklar iniyordu...

Bazı bazı gözyaşları kuruyordu. Kederle, umutsuzlukla birbirlerine bakıyorlardı. “Mezarı çok büyük olacak!” diyordu biri, birdenbire coşuyordu: “Mezarı çok büyük olacak, türbe gibi... Nerden baksan görünecek...

Ev, dükkân, tarla demeyip satacağız, bu mezarı yaptıracağız!” Evet, öyle, yaptırtacaklardı, herkes aynı karşılığı veriyordu: “Yaptıracağız!” Yaptırtacaklardı elbet, sorun yoktu, her şeyde anlaşıyorlardı. “Öcünü de alacağız İlyas’ın, Mustafa’yı delik deşik edeceğiz,” diyorlardı. Mustafa’nın babası da aynı düşüncede idi. “Evet, ele geçer geçmez...” diyordu. “Delik deşik olsun soysuz!” diyorlardı. Babasının kılı bile kıpırdamıyordu. Mustafa’yı çoktan ölmüş biliyordu, ama aldıracağı yoktu. O da İlyas’ı düşünüyordu yalnız, yalnız İlyas’a yanıyordu. Acısı kor gibi yüreğinde, hâlâ İlyas’a yanıyor.

Yanmamak da elde değil doğrusu.

İlyas bir taneydi, İlyas eşsizdi. İlyas tüm umutlarıydı. Yıllardır üzerine titrerlerdi. Yemez, İlyas’a yedirtirlerdi, giymez, İlyas’a giydirtirlerdi. Gerekirse canlarını bile verebilirlerdi uğruna. Çünkü İlyas her şeyleriydi: parlak gelecekleri, şanlı geçmişleriydi...

Geçmiş düşündüler mi gözleri dolardı. Önce bir gurur büyürdü göğüslerinde, sonra bir utanç büyürdü, zehir gibi bir keder büyürdü. Derin derin göğüs geçirirlerdi. “Divitoğlu soyu çöktü,” derlerdi. Oysa bu soy çökecek soy değildi. Hükümet içinde hükümetti bir zamanlar, hükümetten de güçlüydü. Divitoğulları ne isterlerse o olurdu kasabada. Kaymakamı, zaptiyesi, kadısı, onların ağzına bakardı her zaman. Osmanlı ülkesinde kubbealtı neyse, kasabada Divitoğulları’nın selamlığı da oydu. Belki ufak bir fark vardı arada: Divitoğulları başkalarını da düşünürlerdi. Hiçbir zaman insan kanı akıtmamışlardı. Kötülük akıllarından bile geçmemişti. İşleri güçleri iyilikti. Koskoca bir mahallenin tüm yoksullarının kışlık yiyecekleri onların tarlalarından gelirdi, vergileri onların cebinden çıkardı. Gene de eksilmek bilmezdi zenginlikleri. Tarlaları, bahçeleri, bağları yüzyıllarca uçsuz bucaksızdı. Otlaklarda iki yüz kısrakları birden dola-

şırdı. Toplar, tüfekler yıkamazdı Divitoğulları'nı. Ama zaman için için çürüttü. Çocuklar çoğaldı, mallar bölündü, konaklar bir bir çöktü. Yıkılan konakların yerinde yenileri yükselmedi. Bölünen malların kimini kadınlar, kimini dostlar, kimini de sonsuz cömertlik yedi. Kala kala dedelerin destanlaşmış anıları kaldı sonunda. Anılarla yaşamaya başladılar. Artık zor geçiniyorlardı, ama gene hep öyle soylu, hep öyle yücegönüllüydüler. Soylarına yaraşır eş bulamadılar mı evlenmiyorlardı. Yıllar boyunca evleri, yatağına bir gececik olsun bir kadın girmemiş ak saçlı delikanlıları, evde kalmış yaşlı kızları barındırdı. Ama aldırıyorlardı, dert yandıkları yoktu hiç. Alinyazısına bile boyun eğmiyorlardı. Dipdiri bir inanç vardı içlerinde: eski günler gene gelecekti! Gene yükseleceklerdi, yeniden en şanlı, en zengin, en cömert insanları olacaklardı kasabanın, bir daha da yıkılmayacaklardı. Dünya durdukça, Türkiye durdukça, bu kasaba durdukça hep yükseleceklerdi. Büyük adamlar çıkacaktı aralarından. Güvenleri, umutları sonsuzdu. İlyas'ın dedesi umutların üstündeki bulutları bir yel gibi alıp götürmüştü. İlyas'ın dedesi cumhuriyet döneminin ilk yargıtayında üyeydi. Daha da yükselecekti belki, ama ömrü elvermemişti.

Yargıtay üyesi öldükten sonra, tüm gözler İlyas'a dikildi. İlyas büyük adam olacaktı, eski yüceliğine kavuşturacaktı ailesini. Küçücükten belli etmişti bunu. Bakışında, duruşunda, susuşunda, her şeyinde atalar vardı, ataların ululuğu sinmişti her şeyine. Akıllıydı, her sınıfta birinciydi. On yaşında babasını yitirdi. Gene değişmedi. Ama kasabadaki okulu bitirince, şaşırıp kaldı. Kararını çoktan vermişti: yargıtaya üye olacaktı, sonra başkan olacak, şanlı dedesinin yerini tutacaktı. Ne var ki, büyük kentlere gitmek, yıllarca okumak gerekirdi bu amacı gerçekleştirmek için, okumak için de para gerekirdi. Para yoktu, ama akraba çoktu. El ele verdiler, iş kolaylaştı. İlyas İstanbul'a, lise-

ye gitti. Orada da kimselere kaptırmadı birinciliği. Sonra Hukuk'a başladı. Gene hiç tökezlemedi, düşler gerçeklere hızla yaklaştı, ama, gözleri kör olsun, erişemedi...

Tüm suçu Mustafa'ya yüklüyorlar şimdi. "Her şeyi Mustafa yıktı, biz de onu yıkacağız!" diyorlar. Elbette suçlu Mustafa. Bir insana beş el kurşun attı, yüreğini delik deşik etti, elbette suçlu. Ancak bütün suçu o işlemedi, her şeyi yikan o değil! Ne derlerse desinler, gerçek İlyas'ı Mustafa öldürmedi. O İlyas değildi, onların İlyas'ı değildi Mustafa'nın vurduğu, bir bedendi, bir insandı, ama o İlyas değildi. O İlyas'ın buz gibi soğumuş cesedini taşıyordu içinde, adı İlyas'tı, ama o İlyas değildi, başka biriydi. Mustafa'yı öldürmekle iş bitmez, Mustafa'yı öldürmekle alınmaz İlyas'ın öcü. İlyas'a kıyanlar başka, İlyas'a kıyanlar bir sürü, İlyas'a kıyanlar sayılmaz...

Düşündükçe şaşırıyor insan, kızıyor, deliye dönüyor: İlyas öyle kolay kolay ölecek çocuk değildi! Sapasağlam bir insandı her bakımdan. Hiç tökezlemeden ilerleyip gidiyordu yolunda. Son yıllarda pek de rahat yaşadığı söylenemez, orası öyle, son yıllarda çok güçlükler çekti. Divitoğlu ailesinde gırtlaklar çoğaldı, kazançlar artmadı. Para kazananların birkaçı da öldü, ufacık çocuklar kaldı geride. Bu yüzden gittikçe güçleşti durum, İlyas'ın aylığı gittikçe azaldı. Sonra da sağanaklar gibi bir pahalılık bastırdı. İlyas rahatlığı unuttu gitti, gönlünce tokluğu unuttu gitti. Çoğu akşamları yemeksiz geçti, çayla, peynirle, zeytinle, bazen bir tek yumurtayla, bazen kuru ekmekle geçti. Gene de hiç belli etmedi bunu, kimselere giz vermedi, sarsılmadı, sendelemedi, durmadan çalıştı, tek ders kaçırmadı. Üzölmüyordu da: nasıl olsa topu topu bir yıl kalmıştı önünde, bir yıl sonra kurtulacaktı. Çalışkandı, bilgiliydi, dil biliyordu. Yirmi yıla varmadan yargıtaya yerleşmiş olacaktı belki.

Ama her şey birdenbire değişti.

Bir uğursuz kız çıktı karşısına, dingin yaşamını altüst etti. Ahım şahım bir kız değildi öyle. Esmerdi, ufak tefekti, adı Emel'di. İlk bakışta, çekici bir yanı yoktu. Ama konuştular mı, eli eline değdi mi İlyas için her şey değişiyordu. Bazen çocuklaşıyordu, bazen yalnız öpüşüyordu, bazen çok görmüş geçirmiş bir kadın oluyordu. Durmadan değişiyordu. Bir türlü seçilmiyordu düşünceleri, kendi bile seçemiyordu belki, kendi bile bilmiyordu kim olduğunu. Ama hep şaşkına çeviriyordu İlyas'ı, başını döndürüyordu, her şeyi siliyordu aklından. Bu nedenle İlyas korktu, ondan sıyrılmak istedi. Dersleri başından aşkındı, derslerin ardında düşleri vardı, kadınlara zaman ayırmazdı. Hem de büyük bir söz vermişti kendi kendine: yargıtay üyesi olmadıkça evlenmeyecek, yargıtay üyesi olmadıkça, kıza, kadına el sürmeyecekti. Ama Emel bir kız değil de başka türden bir varlıktı sanki. Çabaları boşa gitti İlyas'ın, ondan kaçamadı, kurtulamadı. Kaçamamakla da kalmadı: çok geçmeden derslerini unuttu, yargıtayı bile unuttu. Yargıtay en büyük amaç olmaktan çıktı, sıcak bir düş oldu yalnız, küçüldü, Emel'in ardında kaldı.

Her şeyin başı Emel'di artık, her şey ondan sonra geliyordu. Emel'i haftada bir-iki kez bağına basıyordu, ama zamanla bunu az buldu. Ondan uzakta yaşamak, her zaman onunla olmamak, yaşamaktan başka bir şey gibiydi, anlamsız ve boştu. Yoksullukta çok yaşamıştı Divitoğlu, ama bu boşlukta yaşayamıyordu. Bu boşluğu doldurmaya karar verdi. Bir gün yoksul odasını karanfil-lerle süsleyip Emel'i bekledi.

O da çok geçmeden geldi. Gelir gelmez boynuna atıldı. Ama İlyas tiril tiril titriyordu, çabucak sıyrıldı. Oturdu, ona da bir yer gösterdi. Bir-iki kez öksürdü, gözlerini yere dikti, ne zamandır söylemeye çalışıp da bir türlü söyleyemediği, kucaklaşmalar içinde yersiz bulduğu sözü bir çırpıda söyleyiverdi.

“Seni seviyorum,” dedi kitaplardaki gibi. Kıpkırmızı kesildi, yutkundu. “Deli gibi,” diye ekledi.

Emel güldü. Sonra yüzü birdenbire değişti.

“Sahi mi?” diye sordu. Sanki bilmiyordu!

“Evet, sahi, elbette sahi, hiç yalan olur mu?” dedi Divitoğlu, yüreği duracak gibiydi.

Ama Emel sanki alay ediyordu, sanki tüm olanları unutmuştu.

“Peki, anlat bakalım,” dedi. “Nereden anladın bunu, ne zaman, nasıl anladın? Anlayınca neler duydun, anlat bakalım...”

Divitoğlu durumunu yansıtabilecek sözcükleri bulamadı, yumruklarını sıktı.

“Anlatamam... Nasıl anlatayım?.. Anlatılmaz ki,” dedi sonunda, derin derin soludu. “Bir kaos gibiydi beynimin içi, dünyanın yaratılışı gibi... Şimdi de öyle, hep öyle... Yalnız şunu biliyorum: sensiz yaşayamam, seninle evlenmek istiyorum, hemen evlenmek istiyorum,” dedi.

“Yeter artık, Divitoğlu, anlaşıldı, yeter artık! Ben seninle evlenmem,” dedi sevgilisi. Sonra gevrek gevrek güldü. Sonra gene birdenbire değişti. Gözlerini bir uzak noktaya dikti, öylece durdu. “Divitoğlu, kızma, ama o anlamda sevmiyorum ben seni. Bütün gürültülerden, bütün kötülüklerden uzak bir havan var senin. Dupduru, tertemiz bir hava, çocukluk gibi... İnsanı dinlendiriyor. Bu havayı çok sevmişim, bir zaman yaşamak istiyordum içinde. Hepsi bu. Yoksa seni o anlamda sevmiyordum, kusura bakma,” dedi, gene güldü.

Divitoğlu donakalmıştı. Hiç beklemiyordu bu sözleri. Çocuklar gibi masalarda yaşardı: ölümsüz sevgilere inanırdı, bir öpüşten sonra dönmek olmaz sanırdı. Deli gibiydi bu yüzden. Bir sonsuz ağırlık altında eziliyordu. Sanki hava taşlaşmış da ciğerine inemiyordu, nerdeyse boğulacaktı.

Hepsi krd, hepsi suçluymdu: zarbaları alkışlayan onlardı, kötüleri el üstünde tutan, göklere çıkararak onlardı; iyileri, zayıfları, iyiliği, zayıflığı sinek-ler gibi ezen onlardı. Bu dünyayı onlar bu duruma getirmişlerdi. (...) Belki de hepsi Emel'di. Hiç değilse Emel'dendi hepsi de, hepsi de Emel'in çirkin bir gölgesiydi.

Her Şey bir tutku nesnesi olabilir. Yemek yapmak bile. *Mutfak Çıkamazı*'nin kahramanı Divitoğlu'nun yaşamını bu tutku altıst eder. Aslında gittikçe zorlaŐan yoksul đrenci yaŐamının yükünü hafifletmek için baŐlamıŐtır. Ancak, bir kez bu iŐe bulaŐtıktan sonra, birbirinden güzel, birbirinden zgn yemekler yapma tutkusunu, öğrenimini de, sevgilisini de, ailesini de, onların adına yaraşır bir yargıç olma hayalini de unutturur. Divitoğlu'nun yaşamı benzerine pek rastlanmayan bir tragediyaya dönüŐür.

Bu kısa romanı okurken bir yandan korkunç bir yokluk ve baskı dönemi- nin yansımalarına, bir yandan da genç bir yazarın arayıŐlarına tanık olu- ruz. Tahsin Yücel'in *Vatandaş'ta*, *Peygamberin Son Beş Günü'nde*, *Yalan'da* ve *Kumru ile Kumru'da* da sürececek olan arayıŐlarına...

#kiŐiselyolculuk #dnŐm #bunalım #kyveŐehir #karasevda #sofra

 can

can yayinlari.com | [f](#) | [t](#) | [w](#) can yayinlari

roman

ISBN 978-975-07-6525-6

9 789750 745256